

Betrek de buurt

Een nette buurt zorgt voor tevreden inwoners. Buurtbewoners kunnen hun steentje bijdragen door zelf zwerfvuil te ruimen. Maar hoe motiveer je burgers om hun handen uit de mouwen steken?

De buurt betrekken heeft veel voordelen:

- Er is meer sociale controle. Daardoor respecteren bewoners en voorbijgangers de maatschappelijke normen makkelijker.
- Een nettere buurt leidt tot een groter veiligheidsgevoel.
- Je creëert een groter draagvlak voor acties tegen zwerfvuil. Al is daarrond wel genoeg communicatie nodig.

Tip: Gebruik nooit het argument 'kostenbesparing', want een nettere buurt brengt altijd extra kosten met zich mee. Zo moet het personeel worden vergoed en vrijwilligers ondersteund.

Om zoveel mogelijk mensen te betrekken, werk je best op verschillende niveaus en in gradaties:

1. Stap op de buurt af

- Organiseer een onthaaldag waarop nieuwe inwoners informatie krijgen over het zwerfvuilbeleid in de buurt.
- Rapporteer tijdens een open milieuraad over de stand van zaken en opruimacties in de buurt. Zo kunnen burgers gericht vragen stellen.
- Ondersteun buurtacties waarbij bewoners hun steentje bijdragen aan een nette buurt. Maak die initiatieven bekend via de gemeentelijke informatiekanalen.

2. Spreek het individu aan

MELDPUNT 'NETHEID'

Niet iedereen wil zich actief engageren. Voorzie daarom een laagdrempelige tool zodat buurtbewoners zwerfvuil en sluikestorten kunnen melden, bijvoorbeeld een telefoonnummer, e-mailadres of meldingsapp. Communiceer ook over hoe je de meldingen opvolgt.

Meldpunt Mechelen

Via een [online formulier](#) kunnen Mechelaars een melding, klacht of voorstel overmaken aan de stadsdiensten. Een overzichtskaart toont recente meldingen en de opvolging door de stad.

OPROEP TEGEN ZWERFVUIL

Laat burgers aangeven dat ze zich engageren tegen zwerfvuil door een oproep tegen zwerfvuil te organiseren. Deze doelgroep is een interessant publiek om te betrekken bij andere zwerfvuilacties.

OPRUIMACTIE

Opruimacties kunnen zowel voor individuen als groepen worden georganiseerd. De draaiboeken die gemeenten daarvoor opstelden kunnen anderen inspireren:

- Kijk eens naar het [draaiboek voor Straat.net](#) van Limburg.net.
- Bekijk het [draaiboek voor een strandopruimactie](#).

Lokale besturen kunnen [opruimmateriaal](#) en een tegemoetkoming van maximaal 5.000,00 euro krijgen van Mooimakers indien ze aan de voorwaarden voldoen:

<http://mooimakers.be/opruimactie>

Op de [actiekaart](#) van Mooimakers kan je ook melden waar je opruimt.

Schone Maas

Langs de Maasoeveren ruimen Vlaamse en Nederlandse gemeenten, Rijkswaterstaat, de Nederlandse provincie Limburg, De Vlaamse Waterweg nv en vrijwilligers elk voorjaar zwerfvuil op. Het aangespoelde afval hangt zelfs tot in de bomen. Dankzij de opruimactie komt het afval niet in de Noordzee terecht en groeit de plasticsoep in onze oceanen niet nóg verder aan.

Bekijk hier meer info over de actie [Schone Maas](#).

WANDELAARS-OPRUIMERS

Sommige burgers ruimen afval op tijdens hun dagelijkse wandeling, strandbezoek, looptraining... Laat als gemeente weten op welke manier je deze wandelaars-opruimers ondersteunt, bijvoorbeeld met een filmpje of een kort artikel.

Routedokter

In de provincie Antwerpen kunnen burgers naast problemen met de bewegwijzering op het wandel- en fietsroutenetwerk ook zwerfvuil melden. Dat kan via www.routedokter.be. De provincie doet een beroep op teams uit de sociale economie om het afval op te ruimen.

Zwerfvuilvrijwilligers: PETERS EN METERS , netheidsverantwoordelijken....

Maak inwoners peter of meter van hun straat of buurt. Daarmee engageren ze zich om hun omgeving zwerfvuilvrij te houden.

Als gemeente/intercommunale kan je de vrijwilligers ondersteunen met [opruimmateriaal](#), ophalen van het verzamelde afval (maak goede afspraken), een verzekering en op gepaste tijd een bedank- en/of netwerkmoment.

Mooimakers geeft via [Operatie Proper](#) subsidies aan gemeenten/intercommunales die duurzame vrijwilligers ondersteunen.

De engagementen van de gemeente en van de vrijwilliger vat je best samen in een duidelijk charter:

<https://www.ivago.be/schone-buurt/gent/wat-kan-jij-doen>

<https://www.diest.be/nl/content/2370/netheidscharter.html>

Individen of groepen kunnen een gebied claimen. Op [onze actiekaart](#) vind je een overzicht van alle claims.

Flatwachters in Willebroek

In Willebroek kampten enkele sociale flatgebouwen met een sluikestortprobleem. Zes bewoners meldden zich aan bij de sociale huisvestingsmaatschappij Volkshuisvesting als vrijwillige 'flatwachter'. Zij ruimen het zwerfvuil vrijwillig op en gaan op zoek naar de sluikestorters. Volkshuisvesting voorzag het nodige materiaal en ondersteuning. Na enkele weken waren de appartementsgebouwen al opmerkelijker netter met tevreden huurders tot gevolg.

GLASBOLMETERS en PETERS, ADOPTIE VAN VUILNISBAKKEN

Snel vervuulende afvalverzamel punten profiteren van wat extra sociale controle. Stel een vrijwilliger aan die melding maakt van misbruik en eventueel ook wat zwerfvuil opruimt.

Op locaties waar een gemeente een vuilnisbak niet wenselijk acht, maar er wel een vraag is van burgers, kan er afgesproken worden dat de burgers de omgeving van deze vuilnisbak zelf proper maken in ruil voor de plaatsing of het behoud van een vuilnisbak.

http://mooimakers.be/sites/default/files/public_files/IMOG_glasbolmeters_en-peters_en_afvalmeesters_0.pdf

3. Betrek de (doel)groep

STA GEBIEDEN AF TER ADOPTIE

Stel bermen, pleinen, (delen van) parken of natuurgebieden, straten en wijken ter beschikking zodat bewoners of groepen ze kunnen adopteren. Zij engageren zich dan om dat gebied schoon te houden.

Stad om te zoenen

Mechelen, stad om te zoenen. Onder die slagzin biedt de stad een gevarieerd aanbod aan participatie aan. Zo kunnen straatbewoners deelnemen aan de wedstrijd 'schoonste straat' of kunnen groepen het label 'schone bendes' krijgen als ze zwerfvuil opruimen. De stad stelde een reglement op waarin staat welke ondersteuning de groepen krijgen. Denk aan opruimmateriaal, vuilniszakken, afspraken voor het ophalen van de zakken ...

[Hier vind je meer info over de campagne Mechelen, stad om te zoenen.](#)

OPERATIE PROPER VOOR VERENIGINGEN

Verenigingen die een langdurig engagement willen aangaan voor een zwerfvuilvervrije omgeving, kunnen via [Operatie Proper](#) bij Mooimakers een actieplan afsluiten. Ze engageren zich onder meer voor het proper houden van hun eigen terreinen en de directe omgeving en hier ook over te communiceren. Groepen die een jaar lang hun engagementen volhouden, ontvangen een mooie beloning van Mooimakers, die zelfs nog verhoogd wordt als ze hun engagement het jaar erna verderzetten. Meer info: <http://mooimakers.be/operatie-proper>

OPRUIMACTIES VOOR specifieke doelgroepen en locaties

Speel bij de organisatie van opruimacties in op specifieke doelgroepen (beroepen, verenigingen...).

- Horecazaken willen graag een nette buurt, want dat trekt meer klanten aan. Organiseer een samenaankoop van peukenrecipiënten bijvoorbeeld.
- Jeugdverenigingen wil graag op een goed blaadje staan bij de buurtbewoners. Bied hen als gemeente opruimmateriaal aan om de buurt netjes te houden.

Meer weten?

- Nederland Schoon geeft tips en voorbeelden om [winkeliers te betrekken](#) bij het proper houden van de buurt.
- In sommige gemeenten kunnen bewoners ook [afvalbakken adopteren](#).